herpy

GEKKOER

Lygodactylus kimhowelli

Lygodactylus kimhowelli er en liten, dagaktiv klatrer fra kystskogene i nordøstlige Tanzania. Den har gult hode, blågrå kropp og svarte lengdestriper, og den vil ha sol, varme og et høyt terrarium med bromelier og kork. Den passer for den som har litt erfaring og vil se et levende, territorielt dyr i dagslys.

Familie: Gekkonidae Engelsk: Kim Howell's dwarf gecko Publisert 16. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**9 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**5-8 år**
Aktiv	**Om dagen**
Levevis	**Trelevende**
Biotop	**Regnskog og fjellskog**
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**40 × 40 × 40 cm** L × B × H for 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**25-30 °C**
Varmeplass	**30-35 °C**
Temperatur, natt	**18-24 °C**
Luftfuktighet	**50-85 %**
UVB	**Anbefalt** Ferguson-sone 2
Kosthold	**Insekter, frukt og små leddyr (spretthaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis eller én hann med flere hunner**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kjønnsmoden	**14-18 mnd.**
Kullstørrelse	**1-2 egg**
Inkubasjon	**75-100 dager** ved 25-28 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
EU-vedlegg	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Lygodactylus kimhowelli er en liten dag-gekko med runde pupiller og fine lameller under tærne og på tuppen av halen, som den bruker til å klatre på stammer, kork og blader. Hodet er gult og tegnet med fire svarte lengdestriper, som fortsetter bakover mot halerota. Ved forbena skifter fargen til en blågrå blanding. Hannen kjennes på en mørk strupe og en tykk halerot, mens hunnens strupe er lysere eller helt uten farge.

Arten ble beskrevet i 1995 av Georges Pasteur. Det vitenskapelige navnet er gitt til ære for herpetologen Kim Howell for hans store bidrag til kunnskapen om Tanzanias krypdyr. Arten hører til den gruppen av dvergegekkoer som blant annet omfatter *Lygodactylus picturatus* og *Lygodactylus williamsi*.

Den er en av de større dvergegekkoene. Den blir omtrent 9 cm inkludert hale, mens kropp og hode fra snute til kloakk bare måler 4 cm. Ungene ligner de voksne, men har en rød buk, rød underside på hale og ben og tydelige svarte striper på ryggen. De er 13-14 mm lange ved klekking.

Den er territorial og rask, og man må være forberedt på at den er et dyr å se på og ikke å håndtere. Det finnes bare få beskrevne erfaringer med arten i fangenskap.

Utbredelse og leveområde

Lygodactylus kimhowelli er endemisk i Tanzania. Typelokaliteten er skogkanten ved Amboni-grottene i Tanga-regionen. Arten er kjent fra kystskogene derfra og nordover mot grensen til Kenya, og fra Øst-Usambara-fjellene, blant annet området ved Amani.

Enkelte observasjoner lenger inne i landet og et funn ved Arabuko Sokoke i Kenya er uavklart og er ikke regnet med i den opprinnelige utbredelsen.

> **Naturlig utbredelse:** Tanzania.

LEVEOMRÅDE

Lygodactylus kimhowelli lever i skog fra havnivå og opp til omtrent 1.350 meters høyde, og den er også funnet i villahager. Den er trelevende og dagaktiv og ses antakelig mest på tykke trestammer, hvor den soler seg. Om natten gjemmer den seg i sprekker og bak bark.

Kystskogen i området er varm og fuktig. Det er bare lite dokumentert om klima og årstidsrytme for akkurat denne arten, og det finnes ingen målte tall for temperatur og luftfuktighet i naturen. Stellet bygger derfor på erfaringer fra terrarier, der dyrene trives best i et terrarium som er litt tørrere enn for typiske regnskogsarter.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

Stell

TERRARIET

Et par av *Lygodactylus kimhowelli* skal ha et terrarium på minst 40 × 40 × 40 cm (lengde × bredde × høyde), og større er bedre, fordi arten er et av de større medlemmene av slekten og lever oppe i trærne. En gruppe med en hann og to hunner trives i for eksempel 50 × 50 × 60 cm. Høyden er viktigere enn bunnarealet. Lokket skal ha et stort nett, og skjøtene skal være så tette at verken gekkoene eller fôrdyrene slipper ut.

Kork til bakvegg og sider og stykker av bark gir både skjerming og ekstra klatreflater. Tykke og tynne greiner, for eksempel av eik, og bambusrør gir skjul og utsiktspunkter. Sansevieria er godt egnet, fordi bladene brukes som løpebane, og de små traktene mellom bladene brukes til egglegging. Bromelier fungerer også godt.

Som bunnsubstrat kan brukes en blanding av omtrent to tredeler kokosjord og en tredel torv med litt sand, 2-3 cm dyp, siden dyrene ikke graver. Et lag drenerende leirkuler nederst, adskilt fra jorda av en filtduk, hindrer stillestående vann.

TEMPERATUR

Opplysningene for *Lygodactylus kimhowelli* varierer. Om dagen nevnes alt fra 24-28 °C året rundt til 27-31 °C om sommeren og 25-29 °C om vinteren. Om natten faller temperaturen til 20-24 °C om sommeren og 18-22 °C om vinteren. 25-30 °C om dagen og 18-24 °C om natten er derfor et godt utgangspunkt.

Arten elsker sol og må ha et varmt sted der den kan sole seg. Opplysningene for det varmeste punktet varierer fra 30-35 °C til omtrent 40 °C. Bruk en halogenspot eller en liten varmelampe, og tilpass effekten til terrariets størrelse, slik at et lite terrarium ikke blir for varmt. Varmelampen trenger ikke å være tent hele dagen: to til fire perioder på 30-45 minutter om sommeren og to om vinteren er nok. Mål alltid med termometer både øverst og nederst, og sørg for et kjøligere område der gekkoen kan trekke seg tilbake.

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Spray terrariet til *Lygodactylus kimhowelli* en til to ganger om dagen, helst på plantene, slik at luftfuktigheten om dagen er omtrent 50-70 % og stiger til 70-85 % om natten. Terrariet skal likevel være litt tørt, og stillestående vann og konstant våt bunn må unngås. Gode ventilasjonsåpninger i toppen holder luften i bevegelse.

Gekkoen drikker dråper fra blader og kork, og den må ha tilgang til vann hver dag. Et enkelt døgn uten vann tåler den, men man må være oppmerksom på varme sommerdager og på hvor terrariet står. En stor vannskål er ikke nødvendig.

LYS OG UVB

Lygodactylus kimhowelli er dagaktiv og elsker sol, så det må ikke spares på lyset. Bruk for eksempel to T5-rør med dagslysspekter, helst med UVA- og UVB-andel, og en halogenspot som varmepunkt. UVB anbefales, men hvilken Ferguson-sone som passer for arten, er ikke dokumentert. Sone 2 er et forsiktig anslag. Gi gekkoen skygge i en del av terrariet.

Ha lyset på i 14-16 timer om sommeren og 12-14 timer om vinteren, gjerne styrt av en tidsbryter. Et svakt nattlys i opptil fire timer kan brukes hvis man ønsker det. Ellers skal det være mørkt om natten.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Lygodactylus kimhowelli skal ha levende bytte i en størrelse den klarer: små sirisser, gresshopper, fluer, bønnebiller, voksmøllarver, ovnsfisk, skrukketroll, bladlus, kakerlakker og spretthaler. For slekten oppgis seks til åtte små byttedyr annenhver dag. Gi dessuten av og til en fruktgrøt, for eksempel moset banan eller fruktbasert barnemat.

Kalktilførselen er viktig, og det finnes ingen enkelt løsning. Pudre fôrdyrene med kalk og vitaminer, heng opp et sepiaskall, eller legg knuste skall fra hønseegg og tomme eggeskall etter klekkede gekkoer i terrariet. Noen dyr spytter ut pudrede insekter igjen, så gi dem flere veier til kalk. Hunner som legger egg, bruker mye kalk.

Små dyr skal ha de minste fôrdyrene, og det er ikke funnet særskilte opplysninger om fôrmengde til ungene.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Lygodactylus kimhowelli er territorial og kan bli stresset av for mange dyr på for liten plass. Hanner må aldri holdes sammen, fordi de er svært territorielle. Flere hunner kan som regel gå sammen, men man må prøve seg fram og være klar til å skille dem. Et par eller en hann med en eller to hunner er den vanligste holdformen.

Den er rask og svært liten og ikke egnet til håndtering. Dyrene er mest til å se på, og man må bruke tid på å gjøre terrariet så godt at gekkoene er aktive og synlige i dagslys. Pass på at de ikke slipper ut når du åpner terrariet, og åpne bare kortvarig ved fôring.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hos *Lygodactylus kimhowelli* kjennes hannen på en tydelig mørkere strupe, som blir mørkere med alderen, og på en fortykket halerot med to hemipenis-lommer. Hannen har 10-11 porer foran kloakken, og oftest ses det en avsondring fra dem. Hunnen har en lysere, mindre uttalt strupefarge og ingen tykk halerot. Mange dvergegekkoer er kjønnsmodne etter 9-15 måneder, men det er en fordel å vente med å pare dyrene til de er 14-18 måneder gamle.

PARRING

Lygodactylus kimhowelli parer seg hele året. Sett en hann og en eller to hunner sammen i et terrarium av passende størrelse, og hold øye med at hannen ikke jager hunnene for hardt. Det trengs flere skjul, slik at hunnene kan komme seg bort fra ham.

En kort vinterperiode med færre lystimer, 12-14 timer, og litt lavere temperatur, 18-22 °C om natten, er nyttig for avlen. Hunnene tar dessuten selv pauser i eggleggingen, typisk fra juli til september og fra desember til februar.

EGGLEGGING OG KULL

Hunnen av *Lygodactylus kimhowelli* legger 1-2 egg, som er omtrent 5-6 mm store, hver fjerde til sjette uke når hun er i gang. Hun gjemmer dem oftest i filmbokser, bambusrør, bromelier, mellom bark eller i en sansevieria, og ellers på bunnen. Gi derfor flere mulige steder, for eksempel en liten boks med fuktig substrat og hull i siden.

Kan man ta eggene ut av terrariet, bør man gjøre det, slik at de ikke blir ødelagt av de andre dyrene. Gi hunnen rikelig med kalk og små insekter gjennom hele sesongen, og stopp avlen hvis hun går ned i vekt.

INKUBASJON

Flytt eggene av *Lygodactylus kimhowelli* forsiktig til en liten boks med lett fuktig substrat, og ikke vend dem. Det er ikke dokumentert en inkubasjonstemperatur for akkurat denne arten. 25-28 °C er et anslag som tilsvarer en varm rugemaskin eller temperaturen i et varmt terrarium. Eggene klekkes etter omtrent 75-100 dager.

Temperaturen ser ikke ut til å ha stor betydning for kjønnsfordelingen, men det er bare lite undersøkt.

OPPDRETT AV UNGER

Ungene av *Lygodactylus kimhowelli* er 13-14 mm lange ved klekking. De skal ha et lite terrarium med god ventilasjon, mange skjul og et fint, lett fuktig bunnsubstrat, og terrariet skal sprayes daglig.

Gi de minste fôrdyrene, for eksempel spretthaler og bananfluer, pudret med kalk, og gi tilgang til kalk i en liten skål. Det er ikke dokumentert særskilte krav til unger av akkurat denne arten, så stellet bygger på de samme forholdene som for de voksne. Hold ungene adskilt når de begynner å vise territorial atferd.

Helse og vanlige feil

Det er bare få dokumenterte sykdommer hos *Lygodactylus kimhowelli*. De typiske feilene er:

- For lite kalk og vitamin D, især hos hunner som legger mange egg. Det gir svake knokler. Sørg for kalk i fôret og som fritt tilbud.
- For stor varme på varme sommerdager eller i et lite terrarium med kraftig lampe.
- Stillestående vann og våt bunn, som gir mugg og hudproblemer.
- Hudskifteproblemer og blodmidd er kjente problemer hos dvergegekkoer. Sjekk tærne og halespissen etter hudskifte.

Et sunt dyr er aktivt i dagslys, har klare øyne og en fyldig hale. Kontakt veterinær med erfaring på krypdyr hvis gekkoen går ned i vekt, holder seg skjult over lengre tid eller ikke spiser.

Les mer: Typiske sykdommer og tegn på sykdom

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.